

життєдіяльності, створення необхідних інструментів для їх реалізації, підзвітність органів громадянському суспільству та персональну відповідальність їх керівників за стан цієї роботи.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» *Курганський Олександр Валерійович*.

Мокрянська А. П.

студентка 1-го курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ У БОРОТБІ З КОРУПЦІЄЮ

Корупція є однією з найактуальніших соціальних проблем сучасності. Більшість дослідників вважають, що корупція стала основною політичною проблемою кінця ХХ століття. Без усяких сумнівів корупція є проблемою, розв'язання якої для багатьох країн є надзвичайно актуальною справою. Дана проблема також не минула і Україну, високий рівень корумпованості якої визнано її політичним керівництвом, законодавчим органом, вітчизняними та зарубіжними аналітиками, відповідними міжнародними інституціями (Михальченко О. Корупція // Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — С. 369).

Вирішити подібну проблему намагається нещодавно сформований орган — Державне бюро розслідувань. Взагалі це правоохоронний орган України, який було передбачено Кримінально процесуальним кодексом України ще в 2012 р., де було зазначено, що до 20 листопада 2017 р. повноваження прокуратури щодо здійснення досудового слідства мають бути передані ДБР. Але бюро запрацювало 27 листопада 2018 року.

Діяльність роботи ДБР полягає у тому, що воно розслідує кримінальні провадження, в яких в якості підозрюваних учиненні злочинів виступають правоохоронці та судді. Зараз бюро остаточно перебрало на себе функцію досудового (попереднього) слідства від прокуратури. Остання займається слідством починаючи з 1996 року на тимчасовій основі — відповідно до п. 9 Перехідних положень Конституції України.

На сьогоднішній день можна побачити, як Державне бюро веде боротьбу із корупцією. І вже 17 квітня Голова Науково-консультативної ради при ДБР, професор, доктор юридичних наук М. Хавронюк презентував книгу «Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування» для працівників Бюро. Під час заходу Директор ДБР наголосив на тому, що дуже важлива співпраця практиків з науковцями для досягнення спільної мети — притягнення винних до відповідальності незалежно від їхніх посад чи статусу. У свою чергу, М. Хавронюк зауважив: «Бюро не тільки готує кваліфікованих працівників, а й вже досить вміло виконує свої функції. Наприклад, на Одещині вже було затримано заступника начальника митного поста «Одеса — Центральний» під час отримання 300 доларів США. Слідчі теруправління ДБР, розташованого у м. Миколаєві, затримали заступника начальника митного поста «Одеса — Центральний» Одеської митниці ДФС під час отримання 300 доларів США».

Як відомо, заступник начальника митного поста вимагав ці кошти за безперешкодне митне оформлення контейнерів з вантажем на транзит. Через посередника передавали безпосередньо кошти. Було виявлено слідчими під час обшуку в автомобілі посередника 9000 доларів США, походження яких ще не з'ясовано. Відповідно до ст. 208 Кримінально процесуального кодексу України митника затримали.

Ефективність протидії корупції залежить від створення єдиної і комплексної системи уповноважених суб'єктів, покликаних забезпечити виявлення, досудове розслідування і запобігання корупційним правопорушенням. Слід зауважити, що саме спеціалізованими суб'єктами в боротьбі проти корупції в Україні, які на сьогодні діють, окрім ДБР, це — НАБУ, САП, НАЗК, Національна поліція, Служба безпеки України (СБУ), органи прокуратури.

Цікавим фактом є те, що, наприклад, до завдань та повноважень Національної поліції жодним законодавчим актом не віднесено питання проведення перевірки в частині дотримання вимог антикорупційного законодавства чи будь-яких контрольних функцій у цій сфері.

Специфіка національної моделі спеціалізованої антикорупційної структури, а саме НАБУ, обумовлена обмеженою сферою його діяльності. Так, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону № 1698 особливим завданням НАБУ є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці («Антикорупційні органи» в Україні: хто за що відповідає? (частина 1). — URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2017/october/issue-10/article-31243.html>).

Навіть якщо продовжувати зрівнювати ДБР з іншими організаціями, можна побачити, що не один орган не направлений цілковито на боротьбу з корупцією. У всіх правоохоронних органів боротьба з корупцією — лише одна малесенька частина усієї передбаченої роботи.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Курганський Олександр Валерійович**.

Момот К. В.

студентка 1-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРИЧИНИ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Однією з головних причин утворення Державного бюро розслідувань більшість експертів вважають виконання вимог законодавства щодо звуження функцій прокуратури і в першу чергу підвищення ефективності розслідувань злочинів, вчинених високопосадовцями, суддями, прокурорами, поліцейськими, співробітниками СБУ, державної фіскальної та кримінально-виконавчої служби. Передання органами прокуратури функцій досудового розслідування тривало багато років. Такий затяжний перехідний період був пов'язаний в першу чергу з відсутністю органу, який зумів би розслідувати кримінальні справи, підслідні прокуратурі. Спеціалісти повні надій на зміну ситуації з незаконним затриманням, катуванням, фальсифікацією доказів. Доказом цього є коментар головного експерта антикорупційної групи: «У 2015 році відбувся грандіозний скандал, коли прокурори в рамках судового засідання переписувались між собою, фактично обговорюючи фізичну розправу, розбій, а також тортури та усілякі знущання та відкриття кримінальної справи проти одного з учасників судового процесу» (Олександр Леменов про скандал, конфлікти та проблеми створення: Державне бюро розслідувань. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://24tv.ua/skandal_konflikti_ta_problemi_stvorennja_derzhavne_byuro_rozsliduvan_vpershe_vidzvituvalo_n1133857).

Україна довгий час наслідувала радянську модель правоохоронної системи, коли органи прокуратури могли самі проводити досудове розслідування і одночасно здійснювати нагляд за цим розслідуван-